

Många av dem som jobbar på Tvålvavdelningen, Sunlight, Nyköping är oroliga för vad som skall hända dem vid nedläggningen.

Här packar Maj-Lis Ring Lux i tvålpackningen.

Nedläggningen av tvålen berör alla på Sunlight

I maj 1986 upphör tvåltillverkningen vid Sunlightfabriken i Nyköping. Det är det sannolika resultatet av de förhandlingar som nu inletts mellan företagsledning och fack. 40 människor berörs direkt av nedläggningen och oron är påtaglig bland de äldre, som arbetat länge på Sunlight, men som ännu är för unga för förtidspensionering.

— Vi kan inte se den här nedläggningen som något som bara berör dem som jobbar på Tvålen, säger **Bengt-Olof Karlsson**, personaldirek-

tör i Nyköping. Alla måste kunna tänka sig att flytta på sig och vara beredda att lära sig nya arbetsuppgifter.

Många av de anställda är dock övertygade om att företaget kommer att kunna ordna nya jobb för dem.

— Visst är det oroligt, men vi tror ändå att företaget fixar det här, var en vanlig kommentar när Unison besökte Nyköping i slutet av augusti.

Och företaget har många förslag till lösningar på de problem som uppstår vid nedläggningen.

Många på Tvålen har jobbat största delen av sitt yrkesverksamma liv på Sunlight och därav den mesta tiden just på Tvålavdelningen. Här är Gun-Britt Vikström på tvålpackningen.

Olika bud om tvålens lönsamhet i Nyköping

I maj 1986 räknar AB Sunlight att lägga ned sin tvåltillverkning i Nyköping. 40 människor berörs direkt av nedläggningen.

Det lönar sig inte längre med tillverkning i så liten skala som det är fråga om i Nyköping. Tillverkningen i England och Västtyskland sker i betydligt större skala och är därigenom mer lönsam.

Stämningen på tvålavdelningen är dämpad men de flesta anställda verkar att räkna med att företaget skall lösa problemet genom omflyttningar.

Text och foto:
Eva Neveling

Utredningen om tvåltillverkningen i Nyköping har visat att det inte längre är lönsamt att tillverka tvål i så liten skala. I många år har frågan varit aktuell men man har lyckats skjuta upp beslutet om nedläggning.

Nu blir det nedläggning och tvålen kommer att importeras från England och Västtyskland.

Företagsledningen presenterade sin utredning i början av juni och visade på siffror som var negativa för tvål-

tillverkningen. I mitten av augusti kom en annan utredning, gjord av den löntagarkonsult som fått i uppdrag att göra en alternativ utredning.

Hennes siffror gav en annan bild och visade på att tillverkningen inte kan betraktas som olönsam.

Felaktigt beslut?

Tveksamheten finns bland de anställda idag. Har beslutet om nedläggning fattats på felaktiga grunder?

Roine Eriksson, Fabriksklubbens ordförande:

Det är klart att den här nya rapporten givit oss en del att tänka på. Men man måste skilja på dagsläget och hur det kan komma att se ut i framtiden. Personligen tror jag inte att tvåltillverkningen här i Nyköping har en chans att konkurrera med de stora anläggningarna som Unilever har i England och Västtyskland. Även om tillverkningen inte är olönsam idag så kommer den säkert att bli det på sikt.

Produktionsanläggningarna för tvål i Nyköping är kraftigt nedslitna och det skulle stora investeringar för att rusta upp dem.

Nedslitna maskiner

Nils Pettersson, arbetsledare på Tvålen:

— Det skulle nog behövas en 10—12 milj kronor för att rusta upp de här maskinerna. Här har inte gjorts några investeringar på många år i väntan på alla de utredningar som gjorts om tvålens framtid.

— Men, fortsätter Nils Pettersson, det får oss ju också att tvivla på att det är just den här sista utredningen som visat på olönsamhet. Det är nog många som tror att det här varit bestämt under lång tid och att man för flera år sedan bestämt att tvålen ska bort i Nyköping.

Några alternativa produkter som skulle kunna ersätta tvåltillverkningen finns inte idag. Problemen med jobben som blir över måste lösas på annat sätt.

Stämningen på tvålavdelningen är dämpad. Men alla jobbar vidare som vanligt.

— Jag beundrar dem som jobbar här under stor ovisshet, säger Nils Pettersson. De tappar inte taget utan fortsätter att göra sitt bästa precis som vanligt.

Tron på att företagsledningen skall kunna ordna jobb åt dem som blir utan är också påtaglig.

Störst oro bland de äldre

Skillnaden i inställning mellan unga och äldre märks också. De unga tycker att det är tråkigt men vet att de utan alltför stora problem kan hitta jobb utanför Sunlight.

Men för dem som arbetat större delen av sitt yrkesverksamma liv på Sunlight och dessutom inte är helt unga längre är oron större. Där är möjligheterna till nya jobb betydligt mer begränsade.

I slutet av augusti inleddes förhandlingarna med facket. Att det skulle kunna ändra något väsentligt — göra det möjligt för tvåltillverkningen att få vara kvar i Nyköping — är det inte någon som tror. ➔

Margit Nyström, 8 år på Sunlight:

— Inte tror jag att det här ska ordna sig utan uppsägningar. Det är klart jag hoppas på att få ett annat jobb, för inte blir det lätt för mig att gå ut och hitta något annat vid min ålder. Det känns trist och jag oroar mig för framtiden.

— Det känns vemodigt att tvåtillverkningen läggs ner speciellt när man arbetat med den så länge som jag har gjort, säger **Nils Pettersson**, arbetsledare med 19 år på Tvålen. Men det är förmodligen en Unileverstrategi att tvål inte skall tillverkas i så små enheter som det är fråga om i Nyköping.

Bertt Östlund, 6 år på Sunlight:

— Det är svårt att förstå den stora skillnaden mellan företagsledningens utredning och löntagarkonsultens.

Jag känner inte någon större oro för framtiden även om jag trivs bra med mitt jobb som processkötare. Men jag vet att många äldre här oroar sig mycket mer än vi unga gör.

Bengt-Olof Karlsson:

— Visst måste några tänka sig att sluta på Sunlight!

— Det är fel att tro att nedläggningen av tvåtillverkningen här i Nyköping bara rör dem som arbetar på Tvålavdelningen.

Den här nedläggningen kommer att beröra alla anställda. Byte av arbetsuppgifter och omplaceringar är något vi alla måste räkna med.

Så säger **Bengt-Olof Karlsson**, personaldirektör på Sunlight i Nyköping.

— Ju mer vi alla räknar med rörlighet i våra arbeten desto lättare kommer det att bli att klara den omställning som ligger framför oss.

Företagsledningen har olika alternativ för att lösa personalproblemen vid nedläggningen av tvåtillverkningen.

Bengt-Olof:

— Alla som är födda 1926 eller tidigare kommer att få erbjudande om förtidspensionering. Och vi vet att det är många som med glädje kommer att ta emot det erbjudandet.

Omplacering kan det bli fråga om för en del. Men förutsättningen för det är naturligtvis att det finns vakanser på andra avdelningar.

Tjänstledighet för studier är ytterligare ett sätt. Speciellt för de yngre kan det här vara en fin chans att våga börja en utbildning man kanske hoppats på men inte vågar starta. Företaget kommer att se mycket positivt på det och även medverka till studielån eller kanske studielön under en begränsad tid. Allt efter individuell prövning förstås.

Ekonomiskt startbidrag kan företaget också tänka sig att ställa upp med om någon har en idé för att starta eget som verkar vettigt.

— Företaget kommer att erbjuda många olika möjligheter så att nedläggningen av tvåtillverkningen ska gå så smärftfritt som möjligt, säger **Bengt-Olof Karlsson**.

Vi kommer också att vara generösa med tjänstledighet för den som vill prova på annat arbete utanför Sunlight.

— Vi hoppas också att en viss reduktion kan ske genom att en del heltidsanställda accepterar deltid genom partnerarbete, d v s två personer delar på en heltid.

Avgångsvederlag kan bli aktuellt om det inte går att finna något annat jobb och alla andra möjligheter är uttömda.

Det är viktigt, säger **Bengt-Olof**, att alla anställda är beredda på förändringar. Alla måste kunna tänka sig att flytta på sig i organisationen någon gång. För en del kan det vara obehagligt med förändringar, men det går inte att undvika.

Till att börja med samlade **Bengt-Olof** alla som är anställda på Tvålen för att berätta om vilka möjligheter som finns.

Dessutom har alla som är aktuella för förtidspensionering fått mer information om vad som gäller för dem.

— För att överleva som ett lönsamt företag måste vi själva styra utvecklingen — inte bli styrda av den, slutar **Bengt-Olof**. Det kan verka hårt men är nödvändigt.

Kalle Fredin, 35 år på Sunlight och nästan hela tiden på Tvålen:

— Det är dåligt med arbetsglädjen efter det här beslutet och oroligt med väntan på vad som skall ske. Men vi arbetar på som vanligt och litar på att företaget ska ordna det för oss.

Maj-Britt Berglund, 8 år på Sunlight:

— Jag tror inte att alla kan omplaceras för det finns inga jobb över på andra avdelningar. Och det är svårt på arbetsmarknaden när man inte är helt ung längre.

Stämningen är dämpad och själv är jag orolig för vad som skall komma. Jag trivs så bra här.

Kjell Johansson, 6 år på Sunlight:

— Jag är processkötare och har ett jättebra jobb. Men inte går det att gräva ner sig i det här. Även om det inte känns så bra just nu så ordnar det sig säkert. Jag räknar med att få nytt jobb.

Tvåltillverkningen på Sunlightfabriken har funnits i Nyköping sedan 1925.

Idag tillverkas för Sunlight Lux och Shield och för Gibbs Rexona och Timotei.

För den finska marknaden tillverkas Lux, Rexona, Sunlight Tvål och LV-tvål.

För Leverindus tillverkas Suma barntvål, Suma Toalett och Olva.

Dessutom tillverkas s k hotelltvålar i 15 g-storlek av Lux och Suma barntvål.

Störst är Lux med 1 450 ton per år.

En biprodukt till tvåltillverkningen är råglycerinet. Ca 500 ton säljs varje år till Unichema i Västtyskland och används främst inom kosmetikaindustrin.

Unilever har betydligt större fabriker för tvåltillverkning i Port Sunlight, England, i Mannheim, Tyskland och i Vlaardingen, Holland.

— Resultatet från löntagarkonsulenterna har fått oss att tvivla på den utredning som företagsledningen har presenterat. Siffrorna visar att tvåltillverkningen idag visar lönsamhet.

— Ser man framåt i tiden så är det tveksamt om vi här i Nyköping med en så liten tvåltillverkning har någon chans mot den stordrift som finns i England, säger **Roine Eriksson**, Fabriksklubbens ordförande.

Sune Andersson, 21 år på Sunlight:

— Det är svårt att förstå att det inte skulle löna sig att tillverka tvål här i Nyköping och den här löntagarkonsulentens utredning har ju inte gjort att vi tror riktigt på företagsledningens siffror. Jag tror nog inte heller att det är bara lönsamheten för Sunlight det är fråga om, utan det är nog ett centralt beslut som fattas över våra huvuden. Vi har jobbat så mycket på att förbättra arbetsmetoderna och då känns det bittert att det ändå blir nedläggning.

Gert Larsson, 22 år på Sunlight:

— Jag tror kunderna får lida om all tvål ska importeras. Det blir inte förpackningar som är lämpade för svenska konsumenter om tillverkningen koncentreras till England och Tyskland.

Det är klart att jag är orolig för mitt jobb, både jag och frugan som också jobbar på Sunlight.

Terttu Kynsilehto, snart 10 år på Sunlight:

— Jag har nytt jobb som processkötare här sedan ett år och trivs väldigt bra med det. Jag är inte orolig för framtiden utan tror att jag ska få något nytt jobb.

Däremot tror jag inte på några stora tjänster med att lägga tvåltillverkningen utomlands.